

ДО
ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

От адв. ЕЛИ ХРИСТОВА, член на съвета

ОТНОСНО: Заседание на Деонтологичния комитет на ССВЕ, 19.09.2024 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

На 19.09.2024 г. в Брюксел се проведе присъствено заседание на комитета по деонтология на ССВЕ по въпросите за приложението на трите водещи документа на ССВЕ в областта на етичните правила – Хартата на основните принципи на адвокатската професия (Charter of Core Principles), Етичния кодекс (ССВЕ Code of Conduct) и Модела за етичен кодекс (Model Code of Conduct).

Въз основа на сравнителен анализ на трите документа се направиха следните изводи. Има ясно изразени разлики в етичните правила на отделните държави и със сигурност не може да бъде приет единен обвързващ етичен кодекс, на който да се подчиняват всички юрисдикции. Впрочем това беше причината да се приеме третият и най-скорошен инструмент - Моделът за етичен кодекс, който да служи като ориентир на всяка адвокатура при приемането на собствените си етични правила и който да ги направи възможно най-подобни в различните държави. Приемането обаче на Модела за етичен кодекс доведе до припокриване на някои от правилата с Етичния кодекс. От днешна гледна точка е налице по-добро формулиране на текстовете в Модела за етичен кодекс, но за разлика от Етичния кодекс, който е задължителен за адвокатурите, членуващи в ССВЕ, при разрешаване на въпросите от презгранично естество, Моделът за етичен кодекс е само препоръчителен. Висшият адвокатски съвет разполага с професионален превод и на трите документа и препоръчвам при подготовката на наши становища да ползваме текстовете и обясненията от Модела.

Друг съществен проблем е, че въпреки заявената цел на Етичния кодекс на ССВЕ да даде правила за разрешаване на трансгранични спорове и проблеми от естетично естество, касаещи упражняването на адвокатската

професия, той съдържа освен стълкновителни норми и множество други, които са присъщи на един национален етичен кодекс и не би трябвало да са включени в Етичния кодекс на ССВЕ. Затова Комитетът по деонтология направи преглед на съдържанието на Етичния кодекс на ССВЕ, което да предложи на Пленарната сесия на ССВЕ да се счита отпаднало. Това ще бъде много трудно решение, което вероятно ще изисква месеци на анализи и обсъждане в други комитети и работни групи на ССВЕ – като тези за свободното упражняване на адвокатската професия, бъдещето на адвокатската професия и др. Засега вероятно ще отпаднат текстовете за независимостта, доверието и почтеността, несъвместимите професии, клиентския интерес, отговорността на адвоката, компетентност на адвоката, конфликт на интереси, забраната за *actum de quota litis*, определяне на възнаграждението, клиентските средства. В същността си тези правила не са сами по себе си приложими в трансгранични отношения между адвокатите, поради което присъствието им в Етичния кодекс на ССВЕ има по-скоро общо образователен и възпитателен характер. Тяхното място логично е в Модела за етичен кодекс, който да се възприеме доброволно от всяка адвокатура, защото не е задължителен според статута на ССВЕ.

Както много пъти е ставало въпрос, нашият Етичен кодекс се припокрива почти напълно с текстовете на Етичния кодекс на ССВЕ, което ни е помагало да избягваме спорове за приложимото право в случаи с международен елемент (т.е. спорове между адвокати от държави, чиито адвокатури членуват в ССВЕ). Необходимо е обаче да има изрично правило за приложимост на Етичния кодекс на ССВЕ в относимите за това случаи. Няма съмнение, че нашият Етичен кодекс е приложим по отношение на всички адвокати, вписани в регистъра ни, включително чуждестранните и действащи в чужбина български адвокати. Когато обаче се повдигне въпрос за приложимото право в трансгранични случаи, той ще се разреши според правилата на Етичния кодекс на ССВЕ. Той ще бъде ревизиран сериозно и най-вероятно ще отпаднат редица правила, както споменах по-горе. Същевременно нашият Етичен кодекс се променя според измененията в Закона за адвокатурата, което неминуемо ще доведе до съществено разминаване на двата кодекса.

Бих искала да обърна внимание на ВАДвС, че ако не сме приели изрично решение за прякото приложение на Етичния кодекс на ССВЕ в случаи, отнасящи се до отношенията между адвокати от различни държави, обхванати от Директива 98/5/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 февруари 1998 година относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията, да го направим сега.

Добре е да включим и Великобритания предвид това, че вече е извън обхвата на директивата, но професионалните ни отношения си остават.

Предвид това предлагам Висшият адвокатски съвет да вземе решение в следния смисъл:

„Адвокатите, вписани в регистрите на адвокатите в държавите от Европейския съюз, в държавите – страни по Споразумението на Европейско икономическо пространство, в Конфедерация Швейцария, в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, които осъществяват професионална дейност на територията на Република България, се подчиняват на същите етични правила, които са приети от Висшият адвокатски съвет и са приложими за българските адвокати.

При трансгранична дейност на адвокатите, в случай на колизия между правилата по Етичния кодекс на адвоката, приет от Висшият адвокатски съвет с Решение № 324 от 8 юли 2005 г., обн. ДВ, бр. 60 от 22 юли 2005 г., с последващи изменения и допълнения, с етичните правила на адвоката според неговата държава по произход или държавата, в която ще се извърши действието, приложими са правилата на Етичния кодекс на ССВЕ.“ (Code of Conduct for European Lawyers, adopted at the CCBE Plenary Session held on 28 October 1988, and subsequently amended during the CCBE Plenary Sessions on 28 November 1998, 6 December 2002 and 19 May 2006. The Code also takes into account amendments to the CCBE Statutes formally approved at an Extraordinary Plenary Session on 20 August 2007.).

Предложението ми обхваща само държавите, членуващи в ССВЕ – постоянни членове и асоцииран член (Обединеното кралство), без да намесваме държавите от ОИСР. След като България придобие статут на член на ОИСР би следвало ВАДвС да разшири действието на подобно решение и спрямо адвокатите от държавите от ОИСР.

Адв. Ели Христова